

**НЕГЛАСНІ СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ ЗА НОВИМ
КРИМІНАЛЬНИМ ПРОЦЕСУАЛЬНИМ
ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ**

**ТАРАСЕНКО ОЛЕГ
СЕРГІЙОВИЧ**

*викладач кафедри оперативно-
розшукової діяльності
Національної академії
внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук*

Діяльність слідчого та оперативного працівника неможливо уявити без систематичного і планомірного отримання інформації про об'єкти кримінального переслідування. Для цього можуть застосовуватися різноманітні засоби і методи, що передбачені кримінальним процесуальним та оперативно-розшуковим законодавством. Також стаття 31 Конституції України гарантує кожному таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції, винятки встановлюються лише судом у випадках, передбачених законом, з метою запобігти тяжких та особливо тяжких злочинів чи з'ясувати істину під час розслідування кримінальної справи, якщо іншими способами одержати інформацію неможливо. Але діюче законодавство щодо регулювання кримінальної юстиції не передбачає всіх проблемних питань, зокрема використання здобутих матеріалів оперативним шляхом у розслідуванні та судовому розгляді кримінальної справи.

Першим вагомим кроком в цьому напрямку є прийняття 13 квітня 2012 року Кримінального процесуального кодексу України, що змінило статус процесу здобування інформації негласним шляхом. Важливе місце у цій системі належить негласним слідчим (розшуковим) діям, зокрема даний кодекс включає в себе окреме коло «слідчих (розшукових) дій» та «негласних слідчих (розшукових) дій». Під негласними слідчими (розшуковими) діями законодавець визначив як різновид слідчих (розшукових) дій, відомості про факт та методи проведення яких не підлягають розголошенню, за винятком випадків, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України (ч. 1 ст. 246). Що стосується терміну «Слідча (розшукова) дія», то розробники Кримінального процесуального кодексу України зазначають, що слідчі (розшукові) дії є діями, спрямованими на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні (ч. 1 ст. 233 КПК України).

Прийняття даної норми надало можливість слідчому визначати та застосовувати конкретні негласні слідчі (розшукові) дії в процесі

збирання доказової бази вини осіб (які підозрюються або обвинувачуються у вчиненні злочину), а також у випадках, якщо іншим способом отримати відомості про злочин і злочинця неможливо (Глава 21 КПК України).

До негласних слідчих (розшукових) дій законодавець відніс: аудіо-, відеоконтроль особи (ст. 260 КПК); накладення арешту на кореспонденцію (ст. 261 КПК); огляд і виїмка кореспонденції (ст. 262 КПК); зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (ст. 263 КПК); зняття інформації з електронних інформаційних систем (ст. 264 КПК); обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи (ст. 267 КПК); спостереження за особою, річчю або місцем (ст. 269 КПК); аудіо-, відеоконтроль місця (ст. 270 КПК); контроль за вчиненням злочину (ст. 271 КПК); виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації (ст. 272 КПК); негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження (ст. 274 КПК).

Новелами Кримінального процесуального кодексу України є також визначення нового суб'єкта кримінально-процесуальної діяльності – оперативний підрозділ (ст. 41), а саме у ч. 2 ст. 41 даного кодексу передбачено, що під час виконання доручень слідчого, прокурора співробітник оперативного підрозділу набуває повноважень слідчого.

Підсумовуючи окреслене, потрібно сказати, що прийняття даних норми нового Кримінального процесуального кодексу України приведе до позитивних наслідків, зокрема під час впровадження відомостей (матеріалів) здобутих негласним шляхом в кримінальне провадження (розслідування кримінальної справи).